

บทคัดย่อ

168606

ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและดับไฟป่า : กรณีศึกษา
พื้นที่โครงการพัฒนาคอยดุง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายวิเศษ รุ่งสอาด
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและดับไฟป่า : กรณีศึกษาพื้นที่โครงการพัฒนาคอยดุง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย มีวัตถุประสงค์ 3 ประการได้แก่ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและดับไฟป่า ในพื้นที่โครงการพัฒนาคอยดุง อำเภอแม่ฟ้าหลวง จังหวัดเชียงราย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและดับไฟป่า และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและดับไฟป่า

ผู้ศึกษาได้ทำการเก็บข้อมูลจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่จำนวน 386 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ประชาชนที่นำมาศึกษามีอาชีพหลักเป็นเกษตรกรและรับจ้างเป็นแรงงานและค้าขายเล็กน้อย เกือบทั้งหมดมีการศึกษาน้อย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 41.46 ปี เป็นผู้ที่สมรสอยู่ด้วยกัน มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 6,969.28 บาท ซึ่งเกินครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่มีรายได้ ไม่เกิน 5,000 บาท เป็นผู้ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ เกิน 20 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกหรือกรรมการกลุ่มทางสังคมใดๆ เลย เกือบครึ่งหนึ่งเป็นผู้ที่ไม่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและดับไฟป่า

ผลการศึกษาพบว่า

1. ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและดับไฟป่าในภาพรวมและในทุกด้านอยู่ในระดับน้อย อย่างไรก็ตาม หากจะเรียงลำดับด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุดได้แก่ ด้านการร่วมดำเนินการ

168606

ป้องกันและดับไฟป่า รองลงมาได้แก่ คำนึงการร่วมหารือหรือมาตรการ วิธีการและแผนการทำงาน ร่วมกัน และด้านการกระจายข่าวสารและความรู้ ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและดับไฟป่า ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ สมรส การศึกษา การเป็นสมาชิก/กรรมการกลุ่มทางสังคม การได้รับการฝึกอบรมหรือสัมมนาเกี่ยวกับการป้องกันและดับไฟป่า การได้รับข้อมูลข่าวสาร และความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการป้องกันและดับไฟป่า สำหรับปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ อาชีพหลัก รายได้ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ และการเข้าไปใช้ประโยชน์จากป่า

3. ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมมีสาเหตุสำคัญ คือการป้องกันและดับไฟป่าเป็นเรื่องยากลำบากและรัฐเองที่เพิ่งจะมีนโยบายเปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีบทบาท

ข้อเสนอแนะ

1. เพื่อเพิ่มบทบาทของประชาชนในการร่วมป้องกันและดับไฟป่าควรตั้งอาสาสมัครให้เป็นกลุ่มหรือนุรณาการการทำงานร่วมกับกลุ่มที่เข้มแข็งอยู่ในปัจจุบันเพื่อให้ได้ผลอย่างจริงจัง

2. เน้นการฝึกอบรมให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องโดยใช้สื่อประชาสัมพันธ์ที่มีคุณภาพ และทำในเชิงรุกอย่างสม่ำเสมอ

3. จัดระบบการติดต่อสื่อสารกับเครือข่ายและหน่วยงานต่างๆอย่างพอเพียงเพื่อผลในการแจ้งข่าวสารและเพื่อการเตือนภัยอย่างทันต่อเวลา

ABSTRACT

168606

Title of Research Paper : People's Participation in Preventing and Extinguishing Forest Fires :
A Case Study of the Area under the Doi Tung Development Project,
Mae Fa Luang District, Chiangrai Province

Author : Mr. Wiset Roongsa-ard

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The three objectives of the study were 1) to find out the level of people's participation in preventing and extinguishing forest fires in the area under the Doi Tung Development Project in Mae Fa Luang District, Chiangrai Province ; 2) to identify the factors influencing their participation in preventing their extinguishing forest fires, and 3) to reveal the problems of people's participation in such an activity.

The data were collected from 386 people living in the area. Percentage, frequency, mean, standard deviation, t-test and F-test (One-way ANOVA) were used to analyze the data.

The samples in the study were primarily farmers, wage-earners and small traders. Nearly all were poorly educated. Most were male and the average age was 41.46. They were married and lived with their spouses. The average income was 6,969.28 baht. More than half earned less than 5,000 baht. They had lived in the area for more than 10 years. The majority were neither members nor committee member members of any social group. Nearly half had never undergone training on preventing and extinguishing forest fires.

The findings were summed up as follows:

1. The people were found to participate in preventing and extinguishing forest fires at a low level. They took part most in joining the prevention and extinguishing of forest fires, followed by cooperating to set some measures, methods or a plan, and spreading news and knowledge, respectively.

168606

2. The factors that were related to the people's participation in preventing and extinguishing forest fires were gender, age, marital status, education, membership/committee of a social group, attending a training course or a seminar in preventing and extinguishing forest fires, receiving related news and information and knowledge and understanding about forest fire prevention and extinguishing forest fire respectively. On the contrary, primary occupation, income, number of residential years in the area, and using forest resources were found to have no impact on their participation.

3. Problems and obstacles. It is hard to prevent and extinguish forest fires while the government has only recently allowed the people to participate in the activity.

Recommendations

1. The people should be more encouraged to participate in preventing and extinguishing forest fires. Volunteer groups should be formed and work with the active existing groups for highest efficiency.

2. Training should be given to the people so that they will have a correct knowledge and understanding of how to prevent and extinguish forest fires. Effective media should be employed. The training should be aggressively and constantly carried out.

3. There should be an effective communication system to contact the network and related agencies in order to give warnings in time.